

VIII. SAŽETAK ZA JAVNOST

1.1. Program gradnje i uređenja površina i zemljišta

Detaljnim planom uređenja “Mjesno groblje u Pridrazi“ predviđeno je proširenje groblja na njegovom južnom kraju za 50-ak grobnica, odnosno oko 150 grobnih mjesta. Također je predviđena i izgradnja kapelice – mrtvačnice na sjevernom kraju planom obuhvaćenog prostora, te uz istu parkiralište sa 100 parkirališnih mjesta. Kapelica – mrtvačnica i parkiralište se nalaze sa sjeveroistočne strane županijske ceste. Prostor između kapelice – mrtvačnice i groblja je planiran kao kolno – pješački pristup do groblja. U tom smislu će se koristiti postojeći put širine 5,0 m, Uz put je planiran bogati koridor zelenila. Ispred kapelice – mrtvačnice, potom na prijelazu županijske ceste i na ulazu u groblje predviđene su kvalitetnije obrađene pješačke površine – manji trgovi.

Organizacija planom definiranih površina je nastala iz mogućnosti planom obuhvaćenog prostora, a središnji dio je strogo rezerviran za servisni promet (popravci grobnica, protupožarne djelatnosti i sl.). Za posjetioce groblja je planirano parkiralište uz kapelicu – mrtvačnicu sa osnovnim standardom (sanitarije i sl.). Dolazak vozila na parkiralište je planiran preko pristupnih prometnica uz sjeverozapadnu, odnosno sjeveroistočnu granicu obuhvata plana.

Zelenilo planiranog prostora je zaštitno, ali i sa ukrasnom kvalitetom. Zelenilo mora biti u principu autohtono i otporno na lokalne klimatske uvjete. Preporuča se zadržavanje postojećeg biljnog fonda u kviru postojećeg groblja, a potom sadnja drveća i grmolikog zelenila na planiranim površinama zelenila, te više ukrasnog bilja na zelenim površinama oko trgova. Novo zelenilo će upotpuniti postojeće, te doprinijeti ljepšem izgledu planiranog prostora.

Za drvored se preporuča sadnja stabala velike i slikovite krošnje, koje bi predstavljale određeni prostorni reper, a ujedno činila prirodnu zaštitu (sjenu) pješačkoj stazi.

1.2. Detaljna namjena površina

Namjena površina planiranog prostora definirana je sljedećim sadržajima:

- **D7 - javna i društvena namjena – vjerska** – planirana zona izgradnje kapelice – mrtvačnice sa potrebnim sadržajima u smislu kvalitetnijeg funkcioniranja groblja, odnosno obreda vezanih uz ukope
- **groblje** – zona izgrađenog dijela i zona planirana za proširenje: u sklopu groblja se nalazi i postojeća crkva Sv. Martina
- **trgovi** – planirane pješačke površine uz kapelicu – mrtvačnicu, na prijelazu županijske ceste i na ulazu u groblje
- **pješačke površine** – nogostup uz parkirališne površine

- **kolne površine** –kolna površina (postojeći put) kojom se sa županijske ceste pristupa groblju; planirani pristupni putovi kojima se sa županijske ceste pristupa parkiralištu
- **Z - zaštitno zelenilo (sa ukrasnim karakterom)** – više zaštitno uz prometnice , a ukrasno uz planirane površine trgova

1.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina

1.4.1. Uvjeti i način gradnje

Svi sadržaji (građevine, infrastruktura, prometnice i parkirališta, zelene površine i drugi urbani elementi) moraju se planirati, urediti i izvesti u skladu sa odredbama plana, na način da kvalitetom izvedbe zadovoljavaju zakonom određene kriterije u graditeljskom smislu, potom u sigurnosnom smislu sa dobrom protupožarnom zaštitom, također i dobrom zaštitom okoliša. Zelene i druge planirane površine se moraju i nakon izvedbe kvalitetno održavati.

Građevina se može smjestiti samo u okviru planirane zone izgradnje, te maksimalne bruto površine izgrađenosti kako je definirano u Odredbama za provođenje ovog plana. Maksimalna površina izgrađenosti građevinske čestice je također definirana u Odredbama ovog plana, a predstavlja odnos izgrađene površine građevina ili više njih na čestici (zemljište pod građevinom) i ukupne površine čestice. Zemljištem pod građevinom (zgradom) se smatra površina najvećeg poda (etaže) građevine uključivo površine lođe, balkona i terase, određenih prema vanjskim mjerama obodnih zidova u koje se obračunavaju obloge, obzide, parapete i ograde. Građevinska (bruto) površina građevine (zgrade) je zbroj površina mjerenih u razini podova svih dijelova zgrade (Po, S, Pr, K, Pk) prema gore navedenoj definiciji. Dijelom građevine (zgrade) se ne smatraju kolne i pješačke komunikacije i manipulativne površine, moguće podzemne građevine ispod razine uređenog okolnog terena (cisterne, spremnici i sl.), kao druge manje strukture kojim se uređuje okoliš.

Arhitektonski izraz planirane građevine mora biti suvremen, ali baziran na elementima tradicionalne arhitekture i u skladu sa lokalnim klimatskim prilikama.

Građevina se mora izgraditi sa čvrstim materijalima, dakle betonskim temeljima, konstruktivnim zidovima od blok opeke ili sličnim, betonskim i polumontažnim pločama i kosim krovom pokrivenim kvalitetnim pokrovom nagiba 18-28°, te izbačene strehe max. 25cm od pročelja. Mora biti dobrih hidroizolacijskih i termoizolacijskih svojstava. Svi zidovi moraju biti ožbukani, a vanjski termoizolirani i zaštićeni fasadnom bojom ili žbukom tipa "Sep" ili sličnom, a preporuča se izvedba pročelja u kamenu. Međukatne konstrukcije je također potrebno opremiti termoizolacijom i akustičnom izolacijom. Boja pročelja mora biti svjetla, u pastelnim tonovima. Otvori se preporučaju izvesti od kvalitetnog drva i dobro zaštićeni adekvatnim premazima radi utjecaja atmosferilija, ili od dugih kvalitetnih materijala (aluminij, plastika), moraju biti opremljeni „Izo“ staklima i kvalitetnim okovom.

Pristup sadržajima u građevini se preporuča izvesti preko trijema. Pristup za pješake treba biti lagan, najbolje u razini okolnog trga (bez denivelacija), a ako je potrebno sa stubama male visine, odnosno sa rampama za invalide (također starije osobe, majke sa kolicima i sl.). Otvori na građevini mogu biti i nestandardnih dimenzija (vrata i prozori), ali se preporučaju zaštititi od utjecaja atmosferilija (npr. nadstrešnicama, griljama, pergolama i sl.).

Prostor oko građevine će se urediti kao trg. Sukladno uređenju ovog prostora urediti će se i druge planom predviđene površine trgova (uz pješaku komunikaciju do groblja i uz samo groblje), a sve će biti izgrađene od čvrstog materijala poput kamenih ploča ili betonskih pločnika postavljenih na pripremljenu podlogu na način da mogu zadovoljiti adekvatno osovinsko opterećenje vozila (servis, vatrogasci i sl.). Kamen mora biti kvalitetan i otporan na značajne atmosferske utjecaje (vlaga, velike razlike u temperaturama i sl.).

Zelenilo oko trgova mora biti na visokoj estetskoj razini, što znači da se mora brižljivo planirati, saditi i održavati kako bi cjelokupni ugođaj planiranog prostora bio kvalitetan. Osim stabala, mora se saditi i grmoliko raslinje, a također i cvjetnice sezonskog i trajnog karaktera. Osim estetskog ovo zelenilo ima i zaštitnu ulogu (od buke i prašine, te ispušnih plinova sa kolnih površina).

Pješačke površine su planirane kao nogostupi uz kolne površine i pješačke staze, te asfaltirane ili popločane betonskim ili kamenim opločnicima. U dijelu pješačkih površina gdje se predviđa pristup vozila na iste, moraju biti izvedene na način da mogu zadovoljiti adekvatno osovinsko opterećenje vozila.

Sve pješačke površine moraju biti opremljene betonskim rubnjacima (kamenim uz moguće kameno popločanje i betonskim na ostalim površinama).

Prema potrebi uz trgove i pješačke površine se mogu postavljati kante za smeće, a moguće i druga urbana oprema.

Kolne površine također moraju biti opremljene rubnjacima, ali većih dimenzija nego što su oni na pješačkim površinama. Kolne površine će se asfaltirati i moraju biti opremljene potrebnom prometnom signalizacijom. Kolna površina pristupnog puta od županijske ceste do groblja može se popločati kamenom prema uvjetima konzervatora.

Pješačke (nogostupi) i kolne površine se moraju projektirati i izvesti tako da imaju potrebne poprečne nagibe radi odvodnje.

Na pješačkim i kolnim površinama ne smije biti nikakvih denivelacija, odnosno one moraju biti što je moguće manje. Gdje je potrebno običan rubnjak treba zamijeniti kosim radi lakše komunikacije invalidnih osoba, roditelja sa kolicima i sl.. Po potrebi treba predvidjeti rampe maksimalnog nagiba 8,3°.

Uz nogostupe prometnica, a u sklopu zelenih površina prilikom projektiranja prometnih i zelenih površina potrebno je predvidjeti mjesta za kontejnere otpada iz kapelice, odnosno groblja. Ova mjesta moraju biti lako dostupna vozilima za odvoz otpada, i izgrađena na način i sa materijalima koji omogućuju njihovo lako čišćenje i održavanje. Zelenilo oko njih mora ih maksimalno zaklanjati.

Planirane zelene površine osim estetske imaju i zaštitnu ulogu i u tom smislu se moraju saditi grmolike biljke i stabla bogate krošnje kako bi se spriječio utjecaj ispušnih

plinova, buke, vjetra, sunca i sl. Cjelokupni biljni materijal mora imati autohtoni karakter i biti otporan na utjecaj atmosferilija, odnosno planinske klimatske uvijete.

Sve zelene površine moraju biti zatravljene i održavane, što znači da se postojeći teren mora pripremiti tako da se uredi nosivi sloj zemlje na koji će se nanijeti sloj humusa. Posađeni biljni materijal mora biti kvalitetan i mora zadovoljiti osnovne uvijete iz ovog plana, a to su zaštita i estetsko obogaćenje prostora.

U svrhu sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4m ili manje ako se dokaže uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevina, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevina i dr., da se požar neće prenijeti na susjedne građevine ili mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta) nadvisuje krov građevine najmanje 0,5m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti, dužine najmanje 1,0m ispod pokrova krovišta koje mora biti od negorivog materijala najmanje na dužini konzole.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenje požara na građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz određen prema posebnom propisu, a planom je predviđena i vanjska hidrantska mreža.

1.4.2. Zaštita prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina i građevina i ambijentalnih vrijednosti

Prirodne ambijentalne vrijednosti se izgradnjom planiranog prostora ne smiju umanjiti, pa se prilikom planiranja, projektiranja, izgradnje i korištenja građevina i vanjskih površina mora voditi računa o zaštiti okoliša, njegovoj minimalnoj devastaciji, te mjerama njegova unapređenja. Planiranim zelenim površinama unutar obuhvata plana se nastojalo unaprijediti sadašnje stanje okoliša, odnosno obogatiti ga novim kvalitetnim raslinjem.

Građevina crkve Sv. Martina se mora štititi u svim aspektima. To podrazumijeva njeno kontinuirano održavanje, također i brigu o njenom okolišu. Moguća izgradnja i sadnja u njenoj blizini ne smiju narušiti postojeće vizurne kvalitete, već mora suptilno upotpuniti cjelokupnu sliku kompleksa groblja.

U tom smislu se ne smiju graditi građevine i objekti koji će zakloniti ili umanjiti vrijednosti vizura na istu. Prilikom planiranja, projektiranja i sadnje stabala, također treba voditi računa o skladnom dopunjavanju vizura na crkvu sa krošnjama posađenog raslinja. Također prilikom izvođenja svih zemljanih radova, a posebno iskopa grobnica, potrebno je osigurati arheološki nadzor.

Isto tako nadzemno oblikovanje grobnica, kao i sadnja zelenila, moraju osigurati kvalitetnu prezentaciju kulturno-povijesnih vrijednosti spomenika, te očuvanje ambijentalnih karakteristika prostora. Nadalje u tom smislu, a su skladu sa izričitim uvjetima konzervatora, pristupni put do groblja (s jugozapadne strane županijske ceste Ž6019) treba zadržati postojeću širinu od oko 5, te ga se može rekonstruirati u skladu sa uvjetima konzervatora.

1.5. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Planiranim sadržajima i uvjetima njihove izgradnje nastojalo se maksimalno zaštititi od nepovoljnih okolnosti koje izgradnja prirodnog okoliša može donijeti. Pažljivim odabirom materijala za izgradnju svih planiranih urbanih elemenata (građevina, trgovci, pješačke površine...), njihova upotreba na propisani način, potom dobar odabir biljnih vrsta i njihovo održavanje, izgradnja prometnog i infrastrukturnog sustava te ostali planirani urbani elementi su preduvjet da se planirani prostor izgradi sa minimalnim štetnim utjecajem na okoliš. Ujedno ovako organizirana i planirana izgradnja može biti poticaj za urbaniziranje šireg područja, odnosno rješavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš njegovim daljnjim sustavnim planiranjem.

Fekalne otpadne vode iz sanitarnog čvora nove kapelice moraju se sakupljati u gotovom tipskom uređaju za biološko pročišćavanje ovih otpadnih voda, odnosno u potpuno vodonepropusnoj trokomornoj sabirnoj (septičkoj) jami bez ispusta i preljeva.

Oborinske otpadne vode s prometnih površina (kolnici i parkirališta) moraju se sakupljati površinski i zasebnom oborinskom kanalizacijskom mrežom, te ispuštati preko upojnih bunara u podzemlje. Oborinske otpadne vode s parkirališta moraju proći tretman u separatoru za izdvajanje ulja i masnoća prije ispuštanja preko upojnog bunara u podzemlje.

1.6. Uvjeti i način gradnje građevina

U tekstualnom dijelu plana – ODREDBE ZA PROVOĐENJE definirani su uvjeti i način gradnje građevina i to:

- uvjeti smještaja građevine javne i društvene namjene – vjerske (D7) – kapelica, mrtvačnica i sanitarni čvor)
- uvjeti smještaja novih grobnica

Građevina se može graditi samo u zoni predviđenoj za njenu izgradnju, te u obimu definiranom Odredbama ovog plana.

Građevina sa pripadajućim okolišem se može početi koristiti tek kad se ostvare uvjeti za njeno korištenje definirani ovim planom. To znači da svojom izgradnjom mora omogućiti kvalitetno funkcioniranje šireg prostora i bez negativnih posljedica za isti. Primjerice ne može se početi koristiti građevina bez realizacije kvalitetne pristupne prometnice i potrebnog broja parkirališnih mjesta, ili pak ako nije spojena na kvalitetno izgrađenu infrastrukturu (voda, odvodnja, elektroinstalacije ...) i sl..

Prostor oko građevine se također mora urediti na način i u namjeni kako je definirano smjernicama i Odredbama plana.

Vejmelka Nebojša, dipl. ing. arh.

